

nom . . . men även den ter sig en smula anspråksfull vid dessa enkla gudstjänster.

Jag tillåter mig påpeka den av Laurentius Petri föreslagna ingressen: Dessa efterföljande ord skriver aposteln N. (evangelisten N.)

I enlighet med gammal sedvänja kan man ofta lämpligen inleda texten med den liturgiska ingången: vid evangelieperikoper: "Vid den tiden"; vid perikoper ur Apostlagärningarna: "I de dagarna"; vid stycken ur Pauli brev och Hebréerbrevet: "Käre bröder", och vid stycken ur de övriga breven: "Mina älskade".

Sedan gammalt har församlingen mottagit föreläsandet av Herrens ord med ett "Deo gratias", men dess svenska översättning: "Herren vare tack" låter sig ofta icke väl inpassas efter textläsningen. En möjligare avslutning synes mig då vara: Herren vare tack för det eviga livets ord.

En ordning för daglig morgon- och aftonandakt i kyrka och hem, utarbetad efter ovan framlagda riktlinjer, vidfogas som bilaga till detta nummer. Den upptager jämte alternativ till morgon- och aftonbönen, till Allmänna kyrkobönen, till ingångsbön och välsignelseord för varje dag i veckan. Så långt möjligt ha vid deras sammanställande hänsyn tagits till den veckans rytm, som låg till grund för de tabeller över psalmer ur Psaltaren, vilka meddelades i denna tidskrifts augustinumner, och av vilka en återgives i bilagan.

Vid valet av psalm ur psalmboken bör den eftersträfvade rytmen kunna utpräglats. Ett förslag till psalmer för daglig morgonandakt under ett kyrkoår kommer att offentliggöras i denna tidskrift med början i detta nummer.

De meddelade korta bönerna till ingång äro alla hämtade ur Psaltaren. De övriga bönerna äro alla samlade från olika håll och representera skilda perioder i Kyrkans liv. Måndagens Allmänna Kyrkobön är en bearbetning efter Handboksförslaget av år 1926; tisdagens är den gällande handbokens allmänna kyrkobön för veckogudstjänster; onsdagens är en bearbetning av en bön ur Vesperale av år 1914; torsdagens bygger på mycket gamla motiv; fredagens är gällande handbokens bön efter passionspredikan och lördagens är en omarbetning av den litaniam som återfanns i 1925 års Vesperale.

A. Adell.

En kyrkokalender.

Med detta nummer begynner en kyrkokalender att införas i Tidskriften. som för det stundande kyrkoåret skall meddela förslag och anvisningar dels för gudstjänsterna på kyrkoårets sön- och helgdagar, dels ock för den dagliga andakten.

För söndagarna skall meddelas förslag till psalmer såväl för högmässan som ock för aftonsången och ottan, då sådan är i lag föreskriven. Det behöver ej sägas, att dessa psalmförslag icke skola komma att tillfreds-

ställa alla fördringar eller stilriktningar. De vilja allenast vara ett urval av psalmer som dels söka låta söndagens plats i kyrkoåret komma till sin rätt dels ock sammanhållas inbördes av en gemensam tanke. Avsikten är att Introitus- och Gradualpsalmen skola kunna vara stående år efter år. I denna del ansluter sig kyrkokalendern mycket nära till de av kyrkoherde K. Peters utarbetade och i denna Tidskrift åren 1926 och 1927 meddelade psalmserierna.

I nära anslutning till psalmerna skola de i kyrkokalendern meddelade förslagen till hymner och postudier stå. Här erbjuder sig ju — särskilt för de stora högtiderna en så stor rikedom av möjligheter att urvalet alltid måste äga något av godtycklighetens prägel.

För de olika söndagarna angivas även ett alternativ till Allmänna Kyrkobönen och den dagens liturgiska färg.

För veckans dagar meddelas material för den dagliga andakten — närmast tänkt som morgonbön. Här medtages en psalm ur svenska psalmboken, en psalm ur Psaltaren eller del därav och en nytestamentlig perikop. Beträffande ordningen för morgonböerna hänvisas till bilagan till detta nummer.

A. Adell.

Bachs största verk.

Erich Schwabach: Joh. Seb. Bach und die Kunst der Fuge. Orient-Occident-Verlag, 1931.

Det vilar ett tragiskt öde över Bachs "Kunst der Fuge", det väldigaste verket av alla tiders väldigaste tonkonstnär. Döden ryckte pennan ur handen på den febrilt arbetande mannen, under det att han utformade den sista delen, som i sig skulle sammanfatta hela det gigantiska verket i en quadrupelfuga av oupphinnligt mästerskap. Så stor vikt hade diktaren lagt vid att verket skulle överleva honom, att han på egen kostnad lät gravera det på koppar — detta är så mycket mer påfallande som Bach ju aldrig gjort det ringaste försök att bevara ens h-mollmässan eller Matteus-passionen åt eftervärlden. Så ivrig hade han varit att få fullfölja sin noga genomtänkta plan för verket, innan den annalkande döden skulle nå honom, att han lämnade varje del till gravören, så snart den blivit färdig. Men liemannen högg till, och diktaren måste lämna sitt verk ofullbordat. Mitt i genomföringen av quadrupelfugans tredje tema brytes denna tvärt av, och en främmande hand har skrivit: "Über dieser Fuge, wo der Name BACH im Kontrasubjekt angebracht worden, ist der Verfasser gestorben". Lika gripande som denna lakoniska notis verkar, lika uppbyggligt är det dock att den underbare mannen på sitt dödsläger, slagen med blindhet och säkerligen nära förtvivlan över att ej